

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **P. K., P. W.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 23 listopada 2021 r. kasacji Prokuratora Generalnego
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 października 2020 r., sygn. akt II AKz (...),
utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...),

postanowił:

**uchylić zaskarżone postanowienie i utrzymane nim w mocy
postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 września 2020
r., sygn. akt II AKa (...), i przekazać temu Sądowi sprawę w celu
nadania jej dalszego biegu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 września 2020 r., II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) postanowił pozostawić bez rozpoznania apelację wniesioną przez asesora Prokuratury Rejonowej w G.. W uzasadnieniu wskazano, że apelacja została wniesiona przez nieuprawniony podmiot, albowiem sporządziła ją asesora Prokuratury Rejonowej w G. , która w toku postępowania przygotowawczego nie przeprowadziła żadnych czynności.

Zażalenie od tego postanowienia wniósł prokurator, który zarzucił mu naruszenie art. 425 § 1 k.p.k. poprzez przyjęcie, że asesora Prokuratury Rejonowej,

któremu Prokurator Generalny powierzył wykonywanie czynności prokuratorskich nie jest stroną postępowania.

Postanowieniem z dnia 27 października 2020 r., II AKz (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie, dzieląc stanowisko, iż wspomniany asesor był osobą nieuprawnioną do wniesienia apelacji w rozumieniu przepisu art. 429 § 1 k.p.k., co „nie podlega konwalidacji w trybie art. 120 § 1 k.p.k..

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone kasacją przez Prokuratora Generalnego, który zarzucił mu:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. i art. 98 § 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej, w toku której Sąd II instancji wyraził błędny pogląd, że wada wniesionego przez oskarżyciela publicznego zwyczajnego środka odwoławczego od wyroku Sądu Okręgowego w G. wydanego w sprawie o sygn. IV K (...), wyrażająca się w podpisaniu apelacji przez asesora, nie podlega konwalidacji w trybie art. 120 § 1 k.p.k., co doprowadziło do utrzymania w mocy niezasadnego - bo wydanego z rażącym naruszeniem art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. - postanowienia Sądu I instancji o pozostawieniu wywiezionej przez asesora apelacji bez rozpoznania jako wniesionej przez osobę nieuprawnioną.

W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanie nim w mocy postanowienia o sygn. akt II AKa (...) z 15 września 2020 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu.

Przyznać należy rację skarżącemu, że utrzymując w mocy zaskarżone postanowienie Sąd Apelacyjny w (...) naruszył art. art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. Zgodnie z tymi przepisami sąd odwoławczy pozostawia wniesiony środek odwoławczy bez rozpoznania m.in. wówczas, gdy został on wniesiony przez osobę nieuprawnioną. Natomiast w odniesieniu do braków formalnych o

charakterze usuwalnym zastosowanie powinna znaleźć procedura przewidziana w art. 120 § 1 k.p.k. W art. 119 § 1 k.p.k. jako jeden z takich wymogów formalnych pisma procesowego przewidziano podpis składającego pismo.

Zgodnie z art. 173 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze asesor, któremu Prokurator Generalny powierzył wykonywanie czynności prokuratorskich jest uprawniony do wniesienia apelacji od wyroku sądu okręgowego w sprawie, w której prowadził postępowanie przygotowawcze. Taka wykładnia wymienionego przepisu znajduje poparcie w orzecznictwie sądowym. W postanowieniu z dnia 26 listopada 2019 r., w sprawie II AKa (...) (Lex nr 2775733) Sąd Apelacyjny w (...) stwierdził, że: *„W świetle przepisu art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 173 § 1 ustawy Prawo o Prokuraturze, asesor prokuratury jest osobą uprawnioną do wniesienia apelacji od wyroku sądu okręgowego do sądu apelacyjnego w sprawie, w której prowadził postępowanie przygotowawcze, a więc w której zarządzał, kontrolował, nadzorował i tym samym rządził tym etapem postępowania karnego, z czego wyłączyć należy udział jedynie w czynnościach incydentalnych, przy czym tak wniesiony środek odwoławczy wymaga aprobaty bezpośredniego przełożonego. Powyższe nie uprawnia natomiast asesora prokuratury do popierania skargi odwoławczej i uczestnictwa w rozprawie odwoławczej toczącej się przed sądem apelacyjnym. W przeciwnym razie, jest on osobą nieuprawnioną o jakiej mowa w art. 429 § 1 k.p.k., co za wyjątkiem uzupełnienia braku aprobaty, nie podlega konwalidacji w trybie o jakim mowa w art. 120 § 1 k.p.k.”* Podobnie w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 lipca 2020 r., II AKa (...) (OSASz (...)) stwierdzono, że: *„Brak wskazania wprost w art. 173 § 1 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze, niemożności sporządzenia przez asesora prokuratorskiego środka odwoławczego w postępowaniu przed sądami okręgowymi, nie oznacza zezwolenia ustawodawcy na sporządzanie przez "każdego asesora nawet tego, który nie prowadził śledztwa", apelacji od wyroku sądu okręgowego w każdej sprawie, bo uprawnienie daje się wyinterpretować tylko dla spraw, w których prowadził on postępowanie przygotowawcze.”* Taka argumentacja zawarta została również w zaskarżonym postanowieniu Sądu Apelacyjnego w (...).

W podniesionym w kasacji zarzucie skarżący zwrócił jednak słusznie uwagę, że w wspomnianej apelacji jako podmiot ją wnoszący wskazany został Prokurator Rejonowy w G. (k.655). Uchybieniem, do jakiego doszło w sprawie było podpisanie tej apelacji przez asesora Prokuratury Rejonowej, który nie miał ku temu uprawnień. Tym samym, mamy do czynienia z brakiem podpisu uprawnionego podmiotu, a nie z wadą polegającą na wniesieniu apelacji przez podmiot nieuprawniony. Zgodnie z utrwalonym w piśmiennictwie i orzecznictwie poglądem, przepis art. 120 § 1 k.p.k. ma zastosowanie nie tylko wówczas, gdy na piśmie procesowym brak jest jakiegokolwiek podpisu, ale i w innych wypadkach, które są uważane za równoważne tej sytuacji, czyli m.in. w przypadku, gdy podpis nie został naniesiony własnoręcznie, jest nieprawdziwy, czy też został wniesiony przez osobę nieuprawnioną.

Dlatego dostrzeżenie nadmienionego uchybienia formalnego apelacji powinno doprowadzić do wezwania przez sąd prokuratora do uzupełnienia tego braku w trybie określonym w art. 120 § 1 k.p.k. Dopiero jeśli prokurator nie uzupełniłby tego braku w terminie, zaistniałyby podstawy do pozostawienia apelacji bez rozpoznania. Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajął również w postanowieniu z dnia 30 czerwca 2021 r., IV KK 487/20 (nie publ.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.